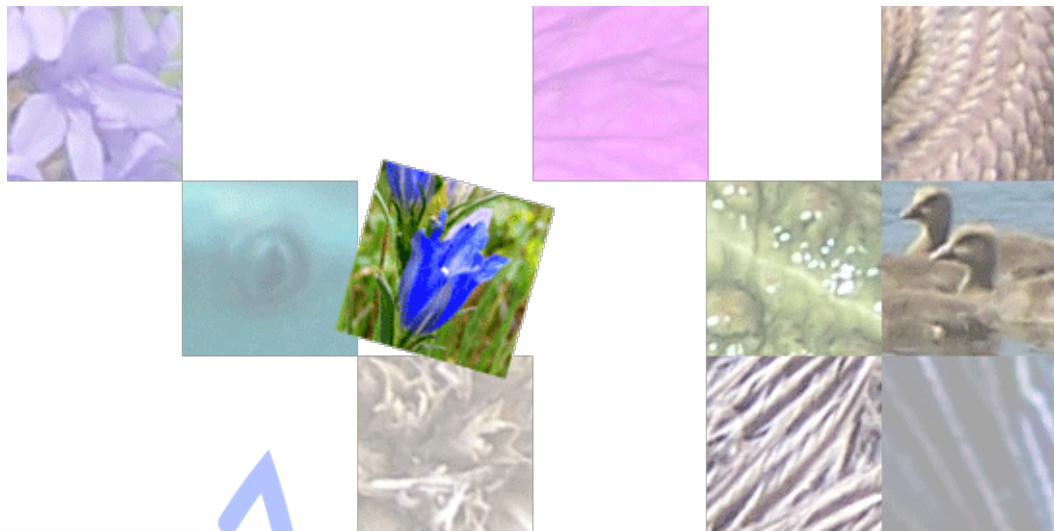

Bijlage VI

Quickscan ecologie

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

Quick scan flora en fauna

Hamersveldseweg 138 te Leusden

lid Network Groene Bureaus

7 december 2018
Projectnummer: 18076

Quick scan flora en fauna

Hamersveldseweg 138 te Leusden

Opdrachtgever
Contactpersoon

LBP|SIGHT
Meneer J.J van Burg MSc

Projectnummer
Datum
Auteur
Goedgekeurd door

18076
7 december 2018
ing. C. Hardeman
A. Nieuwenhuis MSc

Wijze van citeren

Hardeman, C., Quick scan flora en fauna Hamersveldseweg 138 te Leusden. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2018.

Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus.

ECOquickscan ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

't Grieth 10 | 6924BJ Loo (Gld) | T (0316) 849390 | M (06) 12 97 16 80 | haico@ecoquickscan.nl | www.ecoquickscan.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen	2
2.	WETTELIJK KADER	5
2.1	Gebiedsbescherming	5
2.1.1	Wet natuurbescherming	5
2.1.2	Natuurnetwerk Nederland	5
2.2	Soortbescherming	5
3.	TOETSING	6
3.1	Onderzoeksmethodiek	6
3.2	Beschermde gebieden	6
3.2.1	Wet natuurbescherming - gebiedsbescherming	6
3.2.2	Natuurnetwerk Nederland	6
3.3	Voorkomen van beschermde soorten	7
3.3.1	Vaatplanten	7
3.3.2	Grondgebonden zoogdieren	7
3.3.3	Vleermuizen	9
3.3.4	Vogels	10
3.3.5	Amfibieën	12
3.3.6	Reptielen	13
3.3.7	Vissen	13
3.3.8	Insecten (vlinders, libellen, kevers) en overige soortengroepen	13
4.	CONCLUSIE	14
4.1	Gebiedsbescherming	14
4.2	Soortenbescherming	14
4.3	Consequenties	14
4.4	Aanbevelingen	15

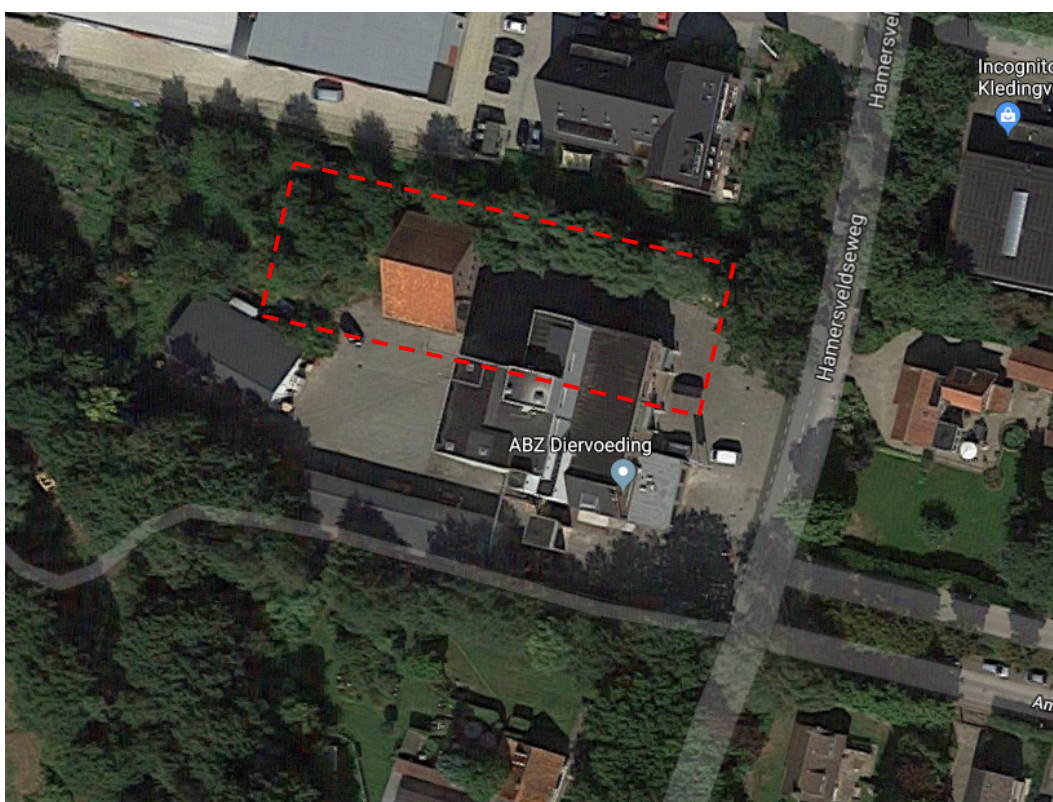
Bijlagen

Bijlage 1	Literatuurlijst
Bijlage 2	Wet natuurbescherming

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In Leusden (gemeente Leusden, provincie Utrecht) is aan de Hamersveldseweg 138 een bestemmingsplanwijziging en uitbreiding van het bedrijfsgebouw en verhard oppervlak (rijroute voor vrachtwagens) beoogd. Aan ecologisch adviesbureau *ECOquickscan* is gevraagd te beoordelen of deze activiteit effect heeft op de flora en fauna op en rond de locatie. De voorliggende rapportage beschrijft de effecten op de aanwezige flora en fauna en geeft inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze locatie.

Globale ligging (rood omlijnd) en indrukken van het plangebied; diervoederbedrijf aan de rand van een klein bedrijventerrein tegen het buitengebied, omringt door groene elementen en gelegen aan een vrij drukke doorgaande weg. (Bron luchtfoto: Google)

Voor de ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de natuurwetgeving. Er zal bij deze activiteit rekening gehouden moeten worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de te verwachten effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van Leusden op het kleine bedrijventerrein Ambachtsweg. Het bedrijventerrein Ambachtsweg is ontstaan naast een oude spoorverbinding, spoorlijn Amersfoort-Kesteren. Deze spoorlijn wordt alleen gedeeltelijk gebruikt door de Pon Dealer, de zogenoemde Pon-lijn. De spoorlijn gelegen aan de westzijde van bedrijventerrein Ambachtsweg is niet meer in gebruik. Ten noordwesten van het bedrijventerrein ligt de woonwijk Leusden-Zuid. Bedrijventerrein Ambachtsweg wordt vanaf het noordoosten tot aan het zuidwesten omringd door het buitengebied; voornamelijk bestaand uit veenweidegebied. Dit gebied wordt verder gekenmerkt door (perceels)afscheidings van houtsingels en/of sloten. Verder wordt het bedrijventerrein Ambachtsweg doorkruist door de Hamersveldseweg. Deze weg komt uit noordelijke richting vanuit het centrum van Leusden en vormt de doorgaande weg richting Woudenberg.

Het plangebied aan de Hamersveldseweg 138 is gelegen op het terrein van ABZ Diervoeding. Dit bedrijf is gelegen in de noordwestelijke hoek van bedrijventerrein Ambachtsweg en grenst direct aan de Hamersveldseweg, de hoofdader van het bedrijventerrein. Deze weg wordt regelmatig gebruikt door vrachtverkeer. De overige bedrijven die onderdeel uitmaken van dit kleine bedrijventerrein bevinden zich voornamelijk aan de oostkant van de Hamersveldseweg. Ten zuiden van ABZ Diervoeding is een boerderij gelegen en ten zuidoosten van het bedrijf begint het buitengebied.

Het terrein van ABZ Diervoeding bestaat uit meerdere gebouwen: de fabriek met kantoorruimten, een monumentale schuur en twee nieuwere schuren. Het terrein is bijna volledig bestraat. De randen van het terrein bestaan uit wat ruigte met opgaand struweel en bomen. Aan de noordzijde vormt een afwateringssloot de grens van het terrein. Naast deze afwateringssloot staan enkele geknotte bomen en langs de doorgaande weg staan zomereiken. Aan de westzijde ligt de oude spoorlijn en aan de zuidzijde ligt een fietspad; de Tabakssteeg.

Bijgebouwen

Op het terrein van ABZ Diervoeding staan twee bijgebouwen; een monumentale schuur en een andere schuur. De monumentale schuur wordt gebruikt voor de opslag van zakken met diervoeding. Hij bestaat uit een steense muren (geen spouw) en een stijl, recent vernieuwd dak. Het dak is aan achter de dakgoot open en toegankelijk. Daarnaast zitten er open stootvoegen aan de achterkant, wat duidt op de aanwezigheid van een spouw in deze muur, en zit er aan de achterkant ook een gat in de muur, veroorzaakt door twee beschadigde stenen. Een medewerker

heeft aangegeven dat kraaien (waarschijnlijk kauwen) gebruik maken van de zolder van deze schuur.

De andere schuur wordt ook gebruikt als opslagplaats. Deze schuur is laag (één verdieping) en bestaat uit metalen wanden met een damwandprofielplaten dak. Het dak is aan de zijkant niet afgedicht en ook de houten afwerkingsbalk is hier en daar beschadigd, wat extra openingen oplevert.

Fabriek en kantoor

Het hoofdgebouw op het terrein van ABZ Diervoeding is opgedeeld in de fabriek en het kantoor. Het originele monumentale gebouw is opgetrokken uit bakstenen en bestaat uit een steense muur (geen spouw) van circa 6 à 7 meter hoog. Hier bevinden zich voornamelijk de kantoren. Het gebouw is aan de westkant verhoogd en uitgebreid. Dit deel is opgetrokken uit damwandprofielplaten. Hier bevindt zich voornamelijk de fabriek. Op een klein deel na (zie foto) zijn alle delen voorzien van een plat dak.

Vooraanzicht van het hoofdgebouw, bestaande uit het kantoor en de fabriek. Het plangebied bevindt zich aan de rechterkant (de noordzijde) van het gebouw.

Het reeds verharde terrein achter de monumentale schuur (links) en de geschoonde, beschaduwde, sloot met (visueel) slechte waterkwaliteit aan de noordzijde van het terrein (rechts).

Plangebied en beoogde ingrepen

Het plangebied bestaat uit de noordzijde van het hoofdgebouw en rechterzijde, gezien vanaf de Hamersveldseweg, van de voorzijde van het hoofdgebouw. De uitbreiding is beoogd op en tegen de noordgevel van het gebouw en de voorzijde krijgt vooral een nieuwe luifel en uitstraling. Daarnaast valt binnen het plangebied de verharding en groene delen aan de noordzijde van het hoofdgebouw en monumentale schuur (zie ook de luchtfoto met globale ligging van het plangebied in paragraaf 1.1). De sloot op de noordgrens van het terrein zal over een lengte van 100 meter worden gedempt en het wordt mogelijk gemaakt om langs de noordzijde van het gebouw, om de

monumentale schuur heen, met vrachtwagens de rijden om via de achterzijde de nieuwe uitbreiding binnen te rijden om te laden en te lossen. In tegenstelling tot de luchtfoto is aan de achterzijde van de monumentale schuur reeds verharding aangebracht.

De monumentale schuur en overige delen/gebouwen op het terrein blijven behouden (afgezien van een nieuw ontwerp van de buitenruimte voor de voorzijde van het verharde terrein).

Uitbreiding ABZ Diervoeding
Hamersveldseweg 138 Leusden

Beoogde uitbreiding en inrichting van het plangebied.

2. WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2) en het Natuurnetwerk Nederland. Soortenbescherming is geregeld in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. In bijlage 2 is een uitgebreidere toelichting opgenomen bij de soort- en gebiedsbescherming zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Wet natuurbescherming

De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000).

Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als Natuurnetwerk Nederland niet verankerd in de Wet natuurbescherming, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 Soortbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Soortenbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen aan (algemeen voorkomende) soorten.

Het beschermingsregime is verschillend voor zowel de internationaal beschermde soorten (Vogel- en Habitatrichtlijn soorten) als de nationaal beschermde soorten.

Tevens kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht, zowel voor soorten als hun (beschermde) leefgebied.

3. TOETSING

3.1 Onderzoeksmethodiek

Voor de ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de natuurwetgeving (zie hoofdstuk 2). Er zal bij deze activiteit rekening gehouden moeten worden met de beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een veldverkenning, worden uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Vervolgens zijn voor alle (mogelijke) aanwezige beschermde soorten de effecten en eventuele gevolgen voor de beoogde ingreep beschreven.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) en op websites gepubliceerde verspreidingsgegevens van bijvoorbeeld Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (RAVON, Zoogdierverseniging, etc.). Deze bronnen vermelden betrouwbare soortgegevens op basis van uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het zeer globale gegevens betreft.

Op 7 november 2018 heeft er een veldverkenning plaatsgevonden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het plangebied en haar omgeving voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Beschermde gebieden

In het kader van de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 2 en de aanwijzing als Natuurnetwerk Nederland moet worden getoetst of er ter plaatse van de activiteit sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde habitattypen, habitatsoorten en/of kernkwaliteiten. De beoogde activiteit kan hierop effecten hebben.

3.2.1 Wet natuurbescherming - gebiedsbescherming

Het plangebied te Leusden ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Wet natuurbescherming. De dichtstbijzijnde beschermde gebieden liggen op ongeveer 12,7 km afstand en betreffen het Natura 2000-gebieden 'Arkemheen' en 'Kolland & Overlangbroek' (Vogel- en Habitatrichtlijngebied). De beoogde plannen hebben betrekking op een relatief kleine oppervlakte dat in de huidige situatie grotendeels is bebouwd en verhard. Hierdoor is een relatie met de aangewezen soorten en habitats van de beschermde gebieden afwezig. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden 'Arkemheen' en 'Kolland & Overlangbroek' zijn dan ook uit te sluiten.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

In Utrecht is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onderverdeeld in het NNN en de Groene Contour (GC). De GC zijn gebieden die de provincie niet actief omvormt tot NNN, maar die, wanneer omgevormd tot natuur door derden, de bestemming NNN zullen krijgen.

Het dichtstbijzijnde NNN gebied ligt op ongeveer 120 meter en betreft watergang de Hamersveldse Wetering. De sloot gelegen in het plangebied wordt gebruikt als afwateringssloot van het industrieterrein (mondelinge toelichting vertegenwoordiger ABZ Diervoeding) en staat in verbinding met watergang de Hamersveldse Wetering. De sloot in het plangebied staat gedurende een deel van de zomerperiode droog en wordt regelmatig intensief beheerd. Daarnaast ligt tussen het plangebied en het NNN de Hamersveldseweg, een drukke weg met woon/werkverkeer tussen Leusden en Woudenberg, en overige bedrijven op het industrieterrein. Gezien de barrièrevorming en de relatief kleine ingreep worden negatieve effecten op de NNN worden niet verwacht.

3.3 Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 moet worden getoetst of er ter plaatse van de activiteit sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde activiteit kan biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

3.3.1 Vaatplanten

Aangezien het plangebied grotendeels is bebouwd en verhard is de plantengroei beperkt tot de groenstrook gelegen tussen de bestrating aan de noordzijde van het gebouw en de afwateringssloot. Op het moment van de veldverkenning was de groenstrook en oever van de sloot recent gemaaid. Het betreft een grasrijke vegetatie met enkele (knot)bomen (waaronder schietwilg (*Salix alba*), zomereik (*Quercus robur*), zwarte els (*Alnus glutinosa*) en gewone es (*Fraxinus excelsior*)). In deze vegetatie staat brandnetel (*Urtica dioica*) en gewone braam (*Rubus fruticosus*) wat duidt op een voedselrijke situatie. Hierin bevinden zich geen geschikte, bijzondere, groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten. Verder zijn op de muren geen (beschermde) muurplanten aangetroffen. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld bermen) zijn niet beschermd in de Wet natuurbescherming, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit verspreidingsatlas.nl en zoogdierverspreiding.nl komen in de omgeving van het plangebied (meer) algemeen voorkomende soorten voor als woelrat (*Arvicola terrestris*), rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), aardmuis (*Microtus agrestis*), veldmuis (*Microtus arvalis*), dwergmuis (*Micromys minutus*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), haas (*Lepus europeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), egel (*Erinaceus europeus*), dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), vos (*Vulpes vulpes*), hermelijn (*Mustela erminea*), wezel (*Mustela nivalis*), bunzing (*Mustela putorius*) en ree (*Capreolus capreolus*). Aangezien binnen het plangebied een onverhard deel met wat ruigte aanwezig is en de locatie nabij het buitengebied is gelegen, zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als egel en, algemeen voorkomende, (spits)muizen niet uit te sluiten. Voor deze nationaal beschermde soorten kent de provincie Utrecht een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Tevens komen in de omgeving de volgende nationaal beschermde soorten voor als eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), waterspitsmuis (*Neomys fodiens*), das (*Meles meles*), boommarter (*Martes*

martes) en steenmarter (*Martes foina*). De verspreidingsgegevens maken geen melding van waarnemingen van internationaal beschermde soorten in de omgeving ruime omgeving van het plangebied.

Eekhoorn

De eekhoorn is een echte boombewoner en leeft bij voorkeur in loof-, naald- of gemengd bos, maar komt ook voor in houtwallen, tuinen en parken. Ze komen ook voor in bebouwd gebied, mits er voldoende voedsel beschikbaar is. De voorkeur van de eekhoorn gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar), omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is. Ze bouwen hun nesten voornamelijk (hoog) in bomen, maar gebruiken soms ook boomholten, oude kraaien- of esternesten of grote nestkasten als nestplaats. De bomen in het plangebied zijn relatief jonge, en deels geknotte, bomen. Deze bomen vormen geen geschikt habitat voor de eekhoorn; nesten of sporen van de soort zijn niet aangetroffen. De soort zal zijn kerngebied hebben in de Utrechtse Heuvelrug; ten westen van Leusden. Het voorkomen van de eekhoorn in het plangebied is dan ook uit te sluiten.

Waterspitsmuis

Het leefgebied van de waterspitsmuis bestaat uit schoon, niet te voedselrijk water met relatief veel watervegetatie en ruige begroeiing op de oevers. Waterkwaliteit is een belangrijke eis die de waterspitsmuis aan haar leefomgeving stelt. De waterkwaliteit van de afwateringssloot in het plangebied is gezien de troebele, vegetatie loze, situatie tijdens de veldverkenning slecht. Hierdoor ontbreekt geschikt habitat voor de waterspitsmuis in het plangebied; de soort wordt dan ook niet verwacht.

Das

De das is bekend uit de Utrechtse Heuvelrug (ten westen van het plangebied) en het buitengebied ten oosten van het plangebied. Het plangebied en de directe omgeving is niet geschikt als leefgebied voor de das. Het drukke woon-werkverkeer en de bedrijvigheid op het bedrijventerrein zelf is verstorend voor de das, waardoor het terrein van ABZ Diervoeding (inclusief het plangebied) niet geschikt is als leefgebied. Daarbij zijn er tijdens het veldbezoek geen sporen van de das aangetroffen. Het naastgelegen buitengebied, ten westen van de spoorlijn, kan wel dienen als foerageergebied. Gezien het voorstaande is de das uit te sluiten binnen het plangebied en/of elders op het terrein van ABZ Diervoeding.

Boom- en steenmarter

De boommarter komt in de omgeving voor. In tegenstelling tot de eekhoorn beweegt deze boombewonende soort zich ook over de grond voort. De boommarter gebruikt voornamelijk boomholtes, roofvogelnesten, heksenbezem, brede takken, maar ook holen onder grond van konijn, vos of das als slaapplek. Alleen in de zoogtijd (maart tot juni) en in de winter worden deze plaatsen (soms) langere tijd gebruikt. Indien er geen geschikte verblijfplaatsen in de omgeving aanwezig zijn, kan de boommarter ook in bebouwing in de directe omgeving van bos een verblijfplaats maken. De boommarter is actief in de schemering en gedurende de nacht en jaagt dan voornamelijk op vogels en zoogdieren in bomen en op de grond. Naast zoogdieren en vogels worden ook amfibieën, insecten en vruchten gegeten.

Ook de steenmarter komt in de omgeving voor. De steenmarter heeft binnen zijn leefgebied tal van schuilplaatsen, zoals in takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, op zolders en in kruipruimten; slechts een gering aantal hiervan wordt regelmatig gebruikt. In de zoogtijd van de jongen (maart t/m juni) worden schuilplaatsen wel permanent gebruikt. Vaak huist de steenmarter ook in ruimtes onder daken, een opening van 5 à 6 cm is daartoe voldoende. De soort klimt gemakkelijk, zowel in bomen als tegen gevels en muren. Het voedsel wordt gezocht langs lijnvormige elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen.

De bebouwing binnen het plangebied is goed gesloten en alternatieve verblijfplaatsen ontbreken binnen het plangebied (alleen relatief jonge bomen aanwezig). De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beide soorten is dan ook uit te sluiten. Beide soorten zouden het plangebied wel kunnen gebruiken als foerageergebied, maar dit zal vanwege het geringe oppervlak en de goed onderhouden staat met korte vegetatie weinig van betekenis zijn. Negatieve effecten op beide soorten zijn dan ook uit te sluiten.

Mogelijk zijn de bijgebouwen wel geschikt voor de steenmarter. Tijdens het veldbezoek zijn er geen sporen in de monumentale schuur aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van de steenmarter. De andere gebouwen op het terrein van ABZ Diervoeding zijn niet van binnen bekeken. Aangezien de overige delen van het terrein niet worden aangetast zijn hier geen negatieve effecten te verwachten op eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Conclusie

In het plangebied zijn egel en, algemeen voorkomende, (spits)muizen niet uit te sluiten. Voor deze soorten kent de provincie Utrecht een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen. Andere nationaal of internationaal beschermde soorten worden op basis van beschikbare verspreidingsgegevens, aanwezige biotopen, afwezigheid van sporen en ligging niet verwacht in het plangebied.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) komen in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) voor.

Vleermuizen zijn aan de hand van hun voorkeur voor verblijfplaats globaal onder te verdelen in twee groepen, gebouw- en boombewonende soorten. Ook zijn er soorten die beiden gebruiken als verblijfplaats. Daarnaast maken verschillende vleermuizen onderscheid tussen zomer- en winterverblijven. De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis zijn het gehele jaar overwegend gebouwbewonende soorten, terwijl de rosse vleermuis alleen in boomholtes verblijft. Ruige dwergvleermuis, baardvleermuis, franjestaart, meervleermuis en watervleermuis maken zowel gebruik van gebouwen als van bomen (met uitzondering van de meervleermuis) in de zomermaanden. In de winter zitten deze soorten (met uitzondering van de ruige dwergvleermuis) graag in ondergrondse ruimten zoals: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders.

Foerageergebied en vliegroutes

Binnen het plangebied en de directe omgeving is voor de meeste van de genoemde soorten vleermuizen geschikt foerageergebied aanwezig. Daarnaast kunnen de groenstructuren een functie hebben als vliegroute voor diverse soorten vleermuizen; dergelijke vliegroutes vormen verbindingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Aantasting van vliegroutes kan leiden tot indirecte aantasting van verblijfplaatsen. De geknotte bomen binnen het plangebied zullen weinig geleiding geven aan eventuele vleermuizen. Daarnaast zijn in de omgeving geschiktere bomenrijen en houtsingels aanwezig die dienst zouden kunnen doen als vliegroute voor vleermuizen, zoals het opgaand groen langs het spoor en laanbomen langs de Hamersveldseweg. De beoogde uitbreiding en daarmee kap van bomen binnen het plangebied zal, naar verwachting, geen negatief hebben op vaste vliegroutes van vleermuizen. Ook omdat er voldoende alternatieve vliegroutes in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn alle bomen binnen het plangebied onderzocht op holtes. De relatief jonge bomen in het plangebied hebben geen holtes; vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten zijn dan ook uit te sluiten.

Verder is de bebouwing binnen het plangebied onderzocht op mogelijke invliegopeningen. Gebouwbewonende vleermuizen maken veelal gebruik van spleten in gevels, spouwmuren, ruimtes achter daklijsten, etc. Het hoofdgebouw is voorzien van een plat dak, metselwerk betreft een steense muur (geen spouw), gevelbekleding bestaat uit metalen damwandprofielplaten en doorvoeren voor de afvoer van hemelwater, kozijnen en boeiboorden zijn volledig afgewerkt. Het industriële hoofdgebouw is, gezien het voorstaande, niet geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen.

Andere delen van het gebouw zijn wel geschikt voor vleermuizen gezien de diversiteit aan bouwstijlen. Ook de bijgebouwen zijn geschikt voor vleermuizen. De monumentale schuur aan de achterzijde is gezien de kapconstructie zeker geschikt voor vleermuizen (echter geen sporen aangetroffen van vleermuizen in het gebouw). Aangezien de overige delen van het terrein niet worden aangetast zijn hier geen negatieve effecten te verwachten op eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

3.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen zoals koolmees (*Parus major*), winterkoning (*Troglodytes troglodytes*), houtduif (*Columba palumbus*) en kauw (*Corvus monedula*). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is (actieve broedplaatsen). De meeste soorten broeden in de periode van half maart tot half juli, echter buiten deze periode kunnen ook broedende vogels worden aangetroffen. Deze zijn, onverminderd de periode wanneer het broedgeval is, beschermd.

Jaarrond beschermde vogels

De provincie Utrecht heeft het beleid van RVO, opgesteld onder de Flora- en faunawet, ten aanzien van jaarrond beschermde soorten overgenomen. Dat betekent dat van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd zijn. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*));
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek (*Corvus frugilegus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus (*Passer domesticus*));
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), ooievaar (*Ciconia ciconia*), kerkuil (*Tyto alba*), oehoe (*Bubo bubo*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*));
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), havik (*Accipiter gentilis*), sperwer (*Accipiter nisus*), wespendif (*Pernis apivorus*), zwarte wouw (*Milvus migrans*) en ransuil (*Asio otus*)).

Het gebouw, waaraan de uitbreiding is beoogd, is door de aanwezigheid van een goed gesloten plat dak en het ontbreken van toegangen met voldoende ruimte voor vogels onder de dakrand, op de muurplaten en grotere gaten in de muren zelf ongeschikt voor jaarrond beschermde gebouwbewonende soorten zoals gierzwaluw en huismus.

Andere delen van het gebouw en de monumentale schuur zijn, onder andere vanwege de aanwezigheid van pannendaken, wel geschikt voor huismus (en mogelijk ook voor gierzwaluw). Aangezien de overige delen van het terrein niet worden aangetast zijn hier geen negatieve effecten te verwachten op eventueel aanwezige verblijfplaatsen (nestlocaties).

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten (LNV, 2009) kunnen verschillende soorten roofvogels, zoals buizerd en sperwer, ook in bomen in of aan de rand van de bebouwde kom of op binnenstedelijke locaties broeden. Aangezien het plangebied grotendeels verhard is en nesten (horsten) en/of oude bomen met (grote) holtes ontbreken in het plangebied, is het voorkomen van in bomen broedende jaarrond beschermde vogels uit te sluiten.

Niet jaarrond beschermde vogels

Naast de voorstaande vier categorieën is er nog een vijfde categorie (beschermde) vogels. Deze vogels beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze vogels (en hun broedplaatsen) zijn in principe buiten het broedseizoen niet beschermd. Alleen als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen zijn deze soorten wel jaarrond beschermd.

Binnen het plangebied is de aanwezigheid van broedplaatsen van vogels uit de vijfde categorie niet uit te sluiten. Aangezien in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

3.3.5 Amfibieën

RAVON verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied algemene soorten voor als bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*), bastaardkikker (*Pelophylax klepton esculentus*), meerkikker (*Pelophylax ridibundus*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*).

Tevens komen in de omgeving de nationaal beschermde soort alpenwatersalamander (*Mesotriton alpestris*) en de internationaal beschermde soorten kamsalamander (*Triturus cristatus*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) voor.

Algemene amfibieënsoorten

Aangezien algemene amfibieënsoorten zich waarschijnlijk wel in wateren in de nabije omgeving voortplanten (voortplanting in het plangebied is, ondanks de slechte waterkwaliteit, zelfs niet uit te sluiten), is het voorkomen van deze amfibieën niet uit te sluiten. Het betreft alle algemene, vrijgestelde, soorten. Bruine kikker en gewone pad gaan na de metamorfose op het land naar voedsel zoeken. Hierbij kunnen ze grote afstanden afleggen. Aangezien de dieren op het land overwinteren (met uitzondering van bastaard- en meerkikker), is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Utrecht een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Alpenwatersalamander en vroedmeesterpad

Het natuurlijke verspreidingsgebied van de alpenwatersalamander is beperkt tot Noord-Brabant, Limburg en het uiterste zuiden van Gelderland (omgeving Nijmegen). De vroedmeesterpad is een soort van het uiterste zuiden van Limburg. Alle overige waarnemingen/populaties in Nederland zijn geïntroduceerd en betreffen zo genoemde niet wilde populaties (populaties die niet beschermd worden door de Wet natuurbescherming). De herkomst van deze individuen of populaties is vaak ook onduidelijk (kunnen buitenlandse dieren betreffen en daarmee niet genetisch verbonden aan de natuurlijk in Nederland voorkomende populaties). Ook de individuen/populaties in de omgeving van Leusden zijn geïntroduceerd; deze vallen daarom niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.

Kamsalamander

De kamsalamander wordt aangetroffen in kleinschalig bosrijk gebied met houtwallen en/of struweel en in de buurt van geschikt voortplantingswater. Ze komen relatief veel voor langs de grote rivieren, in beekdalen en op landgoederen. Geschikt voortplantingswater is vrij van vis, heeft een goed ontwikkelde onderwatervegetatie, is niet geheel beschaduwde en moet permanent water bevatten. Op zandgronden en in beekdalen wordt de kamsalamander dan ook in poelen, vijvers, matig voedselrijke (mesotrofe) vennen en leemputten gevonden en in het rivierengebied komt de soort voor in zelden overstromende (laagdynamische) stragen, kleiputten en kolken. De soort komt zelden voor in akkerbouwgebieden. Gezien de ligging van de sloot aan de noordzijde van het gebouw en (extra) beschaduwing door de aanwezige bomen, slechte waterkwaliteit en volledige afwezigheid van onderwatervegetatie wordt het voorkomen van de kamsalamander in het plangebied uitgesloten. Aangezien geschikt voortplantingswater op grotere afstand ligt van het plangebied is het voorkomen van landbiotoop niet waarschijnlijk (ook gezien de meer geschikte tussenliggende elementen, zoals een verhoogd (droog) spoortalud).

Poelkikker

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren met bij voorkeur een goed begroeide oever. Daarnaast is het een kritische soort die houdt van voedselarm en schoon water. Daarbij gaat zijn voorkeur uit naar zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op hogere zandgronden. Hij komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveenengebieden en uiterwaarden. Buiten voortplantingstijd is de poelkikker minder gebonden aan water en overwintert hij gewoonlijk op het land. Aangezien het bovenstaande habitat ontbreekt in en rondom het plangebied (afwateringssloot met bomen) kan worden uitgesloten dat de poelkikker voorkomt in het plangebied (zie ook de argumentatie bij de kamsalamander).

3.3.6 Reptielen

Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied nationaal beschermde soorten voor als hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en ringslang (*Natrix helvetica*). Gezien de aanwezige biotopen in het plangebied, grotendeels verharde en bebouwde karakter van het plangebied en ligging op een industrieterrein is het voorkomen van essentiële onderdelen van het leefgebied van de voorstaande soorten uit te sluiten.

Gezien de (voormalige) spoorlijn, die richting het zuiden als groene verbinding kan fungeren met het buitengebied en natuurterreinen (langs de Heiligenbergerbeek) verderop, en waterrijke, natuurlijke, zone tussen het spoor en de richting het westen gelegen woonwijk van Leusden-Zuid, is het voorkomen van de soorten in de nabije omgeving niet uit te sluiten. En daarmee is dan ook niet uit te sluiten dat een individueel dier zich laat zien op het industrieterrein. Echter zoals voorstaand reeds beschreven zijn essentiële functies uit te sluiten.

3.3.7 Vissen

Volgens RAVON komt alleen de nationaal beschermde soort grote modderkruiper (*Misgurnus*) voor in de omgeving van het plangebied. De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Gezien het intensieve beheer van de sloot en afwezigheid van een modderlaag en waterplanten is het voorkomen van deze soort uit te sluiten. Op basis van verspreidingsgegevens (en waterkwaliteit) worden geen andere beschermde vissoorten verwacht.

3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, kevers) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten (zowel nationaal als internationaal beschermd) binnen deze groep zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied (gelegen op een bedrijventerrein en grotendeels bebouwd en verhard) voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de afwezigheid van geschikte biotopen in het plangebied.

4. CONCLUSIE

Het plangebied te Leusden, aan de Hamersveldseweg 138, betreft locatie van de uitbouw van een bedrijfsgebouw op grotendeels verhard terrein. Daarnaast zal een deel van een watergang worden gedempt en extra verharding worden aangebracht.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden. Het plangebied te Leusden ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt wel nabij een gebied dat is aangewezen als NNN. Echter gezien de barrièrevorming (Hamersveldseweg en industrieterrein) en de relatief kleine ingreep worden negatieve effecten op de NNN worden niet verwacht. Gebiedsbescherming is op deze locatie niet aan de orde.

4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, egel en, algemeen voorkomende, (spits)muizen zijn beschermd, maar vallen onder een algemene vrijstelling van de provincie Utrecht. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. De zorgplicht (zie bijlage 2) blijft onverminderd van toepassing.

Op basis van de verspreidingsgegevens, de aanwezige habitattypen en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten worden er geen nationaal of internationaal beschermde planten- en/of diersoorten verwacht. Nader onderzoek naar eventueel binnen het plangebied voorkomende beschermde soorten is dan ook niet nodig. Zoals al eerder vermeld kunnen nesten van vogels worden verstoord als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.

4.3 Consequenties

Een tweetal algemene voorwaarden is vanuit de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 altijd van toepassing:

- In het broedseizoen van vogels mogen, zonder controle voorafgaand door een ecooloog, de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot verstoring, beschadiging of vernieling van nesten, rustplaatsen en eieren. Alle vogels zijn beschermd. Storing van nesten is onder artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) toegestaan mits niet van wezenlijke invloed is op de staat

van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Voor vogels die ook staan vermeld onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, inclusief Verdragen van Bern en Bonn) is verstoren niet toegestaan.

- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Daarnaast moeten dieren de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - Voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - Het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - Het rooien, net als de overige werkzaamheden, starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen;
 - Dempen van de sloot en voorafgaand het maaien van de sloot (met een maaikorf) in één richting uitvoeren zodat dieren kunnen vluchten. Eventueel kan gebruik worden gemaakt van de Gedragscode van de Unie van Waterschappen.

4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming zijn er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- Voor vleermuizen kunnen vleermuiskasten worden geplaatst in de nieuwe gevel of tegen de muur op >3 meter hoogte (wel buiten de lichtbundel(s) van terreinverlichting);
- Er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen op >3 meter hoogte in de muur. Deze beschermde soorten verliezen namelijk steeds meer nestmogelijkheden;
- Het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse (autochtone) bes- en bloemdragende struiken en planten;
- Het creëren van een geleidelijke overgang van de sloot (het te behouden deel) naar het plangebied. Hierbij dient vegetatieontwikkeling in deze overgang gestimuleerd te worden. Dit kan positieve effecten hebben op het voorkomen van amfibieën en vissen.

BIJLAGE 1

Literatuurlijst

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden, 2016.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill. Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion natuur, Utrecht, 2011.

Ministerie van LNV, Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, 2009.

Websites:

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vleermuis.net

www.provincie-utrecht.nl

www.rijksoverheid.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.synbiosys.alterra.nl

BIJLAGE 2

Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming – gebiedsbescherming

Voor gebiedsbescherming is hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming bepalend. Indien gebiedsbescherming aan de orde is, zijn er verschillende stappen in onderzoek te onderscheiden; Voortoets en afhankelijk van de conclusie in de Voortoets een Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling.

Bij een Voortoets komen de volgende onderdelen aan bod:

- Beschrijving van de bestaande en nieuwe situatie. In het geval van een wijziging van bedrijfsactiviteiten het in beeld brengen van de bestaande situatie en gewijzigde bedrijfsactiviteiten;
- Welke milieueffecten deze (bedrijfs)activiteiten hebben op de omgeving;
- Welke van de soorten en habitats waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, schade ondervinden;
- Welke (bedrijfsmatige) activiteiten kunnen leiden tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling:

Indien uit de Voortoets blijkt dat een ruimtelijke ingreep geen negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied dan is het onderzoek gereed. Indien uit de Voortoets blijkt dat de ruimtelijke ingreep een negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied, maar zeker niet significant negatief dan moet een Verstorings- en Verslechteringstoets worden opgesteld. Indien uit de Voortoets blijkt dat de ruimtelijke ingreep een negatief effect heeft en mogelijk ook een significant negatief effect dan moet een Passende Beoordeling worden opgesteld.

Een Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling is de basis voor de aanvraag van een vergunning.

Wet natuurbescherming – soortenbescherming

Voor soortbescherming is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, verdragen van Bern en Bonn) en nationaal beschermde soorten. Er zijn verbodsbepalingen opgenomen, bepalingen voor algemene vrijstelling en projectspecifieke ontheffingen en de belangen die aangetoond dienen te worden om een ontheffing te verkrijgen.

Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden, te vangen of opzettelijk te storen (tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort). Ook is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze vogels te vernielen of te beschadigen, nesten van vogels weg te nemen of eieren te rapen en deze eieren onder zich te hebben.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Het is verboden in het wild levende dieren (waaronder diverse vogelsoorten) van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk te verstoren, eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen of voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. Ook is het verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10)

Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming, onderdeel A, opzettelijk te doden of te vangen, of vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Ook is het verboden vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming, onderdeel B, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Naast de bovenstaand beschreven verboden kent de Wet natuurbescherming ook een zorgplicht. In artikel 1.11 is opgenomen dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat schadelijke handelingen achterwege blijven, dan wel noodzakelijke maatregelen getroffen worden om die schadelijke gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Procedurele consequenties

Voor ruimtelijke ingrepen is het van belang te toetsen of er allereerst sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen. Voor Vogelrichtlijnsoorten is het bijvoorbeeld van belang te beoordelen of een verstoring van wezenlijke invloed is. Voor de nationaal beschermde soorten zijn er per provincie lijsten opgesteld met soorten waarvoor een algemene vrijstelling geldt. Over het algemeen zijn dit de meer algemeen voorkomende soorten zoals het konijn of de vos.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet natuurbescherming, hoofdstuk 3. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van beschermde soorten, is ontheffing ex. artikel 3.3, 3.8 en/of 3.10 van de Wet natuurbescherming nodig van Gedeputeerde Staten. Het uitvoeren van een ruimtelijke ingreep, indien er sprake is van een overtreding van één van de bovenstaand beschreven verbodsbepalingen, kan door middel van een goedgekeurde gedragscode of een verkregen ontheffing. Een gedragscode geldt voor zowel de internationaal beschermde soorten als de nationaal beschermde soorten.

In een gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd.

Voor een ontheffing zijn procedurele consequenties afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Er zijn drie soorten verbodsbepalingen en gekoppeld aan deze bepalingen zijn er ook drie verschillende beschermingsregimes:

- Soorten van de Vogelrichtlijn;
- Soorten van de Habitatrichtlijn, verdrag van Bern en/of Bonn;
- Nationaal beschermde soorten.

Voor het verkrijgen van een ontheffing moet als eerste een belang worden aangetoond op grond waarvan een ontheffing kan worden verkregen voor het overtreden van de verbodsbepalingen.

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet een belang worden aangetoond zoals opgenomen in de Vogelrichtlijn. Voor ruimtelijke ingrepen zijn dat:

- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- Ter bescherming van flora of fauna.

Voor Habitatrichtlijnsoorten en soorten van Bern en Bonn:

- Bescherming van de wilde flora of fauna, of instandhouding van de natuurlijke habitats;
- Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor nationaal beschermde soorten:

- In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.